

Nå rammes de mest sårbare

Den norske tannlegeforening (NTF) retter sterk kritikk mot regjeringens forslag om å fjerne stønad til tannbehandling for de mest utsatte pasientene.

✍ **CHRISTIAN P. FJELLSTAD, SEPSIALRÅDGIVER – POLITIKK OG KOMMUNIKASJON, NTF**

I forslaget til statsbudsjett for 2026 foreslår regjeringen å avvike stønadspunkt 14 i folketrygden. Dette innebærer at personer med sterkt nedsatt evne til egenomsorg ikke lenger vil få støtte til nødvendig tannbehandling.

Forslaget kommer overraskende og fremstår som ubegripelig. Det rammer mennesker med langvarig somatisk eller psykisk sykdom, eller varig nedsatt funksjonsevne – pasienter som ofte har vesentlig dårligere tann- og munnhelse enn resten av befolkningen. For dem er ordningen avgjørende.

Kun om lag 7 000 personer i året kvalifiserer for stønad etter punkt 14. For å få støtte kreves en skriftlig erklæring fra lege eller psykolog, og behovet må ha vart i minst ett år. Dette gjelder blant annet personer med alvorlige psykiske lidelser, rusproblematikk, Parkinsons sykdom eller fysiske funksjonsnedsettelse som gjør daglig munnstell utfordrende.

Et forslag på sviktende grunnlag

NTF stiller seg uforstående til regjeringens begrunnelse og mener forslaget bygger på sviktende premisser.

Regjeringen hevder at kriteriet «sterkt nedsatt egenomsorg» er vanskelig å definere, og at ordningen overlapper med andre tilbud. Det vises blant annet til at personer med rusmiddelavhengighet og innsatte i fengsel har fått lovfestet

rett til gratis tannhelsetjenester fra 1. juli 2024, og at bevilgningene til fylkeskommunenes tverrfaglige tannhelsetilbud (TOO) er styrket.

NTF er uenig i denne vurderingen. Stønadspunkt 14 dekker en pasientgruppe som ikke fanges opp av andre ordninger. Det finnes heller ikke tall som underbygger regjeringens anslag om at 20–50 prosent av pasientene vil få støtte gjennom andre stønadspunkter.

Dersom dette likevel skulle være tilfelle, vil dekningen være betydelig dårligere – andre stønadspunkter gir lavere støtte. I tillegg må det forventes økt bruk av disse ordningene, og dermed behov for økte bevilgninger. Hvor er disse midlene?

Økt sosial ulikhet – i strid med Stortingets vedtak

Så sent som i 2023 vedtok Stortinget å styrke rettighetene til denne sårbare pasientgruppen. Nå foreslår regjeringen å kutte en ordning som bidrar til å redusere sosial ulikhet i tannhelse.

Regjeringen anslår at avviklingen vil gi en innsparing på 35 millioner kroner i 2026 og 70 millioner i 2027. De samfunnsmessige kostnadene ved økt ulikhet kan bli langt høyere.

NTFs konklusjon er klar: Forslaget må avvises av Stortinget.